

Què està passant

El món del treball s'ha entès i es continua entenent des de dos pols ben diferenciats: com a procés humanitzador (Ensenyament Social de l'Església) o com a mitjà de producció (capitalisme). Avui, aquest segon aspecte és el que preval i ens està portant a situacions insostenibles a nivell personal i social. La nova manera de concebre la feina, des d'una economia purament financera, porta a:

- **Precarietat / flexibilitat:** Subordinació del temps de vida al temps del treball.
- **Atur i pèrdua** de drets laborals i socials.
- **Conseqüències de la flexibilitat:** eliminació de la seguretat dels processos vitals del treballador; la mobilitat funcional que acaba amb la vocació professional; la mobilitat geogràfica que trenca relacions familiars, culturals i socials; la flexibilitat salarial destrueix l'autonomia personal i familiar; l'horari flexible atempta contra l'estat físic i psíquic del treballador.

Textos

Per exemplificar això presentem tres textos, un de la Doctrina Social de l'Església, que planteja *la dignitat del treball*; un segon testimoni que expressa *la precarietat laboral dels joves*; i un altre que es fa ressò de *la necessitat de sentir-se acompanyat* per plantar cara a les dificultats, des de l'espiritualitat.

De l'Encíclica *La caritat en veritat* de Benet XVI, n. 63 (29 de juny de 2009)

Però què significa la paraula *decència* aplicada al treball? Significa un treball que, en qualsevol societat, sigui expressió de la dignitat essencial de tot home o dona: un treball lliurement elegit, que associï efectivament els treballadors, homes i dones, al desenvolupament de la seva comunitat; un treball que (...) faci que els treballadors siguin respectats, evitant tota discriminació; un treball que permeti satisfer les necessitats de les famílies i escolaritzar els fills sense que es

vegin obligats a treballar; un treball que consenti els treballadors d'organitzar-se lliurement i fer sentir la seva veu; un treball que deixi espai per retrobar-se adequadament amb les pròpies arrels en l'àmbit personal, familiar i espiritual; un treball que assegurí una condició digna als treballadors que arriben a la jubilació.

Article de Xavi Casanovas i Nani Vall-Llossera: "La generació perduda". *Sal Terrae*, n. 101 (2013), p. 452.

Els joves haurem de redefinir les nostres expectatives, aprendre a sentir-nos realitzats també en la monotonia d'una vida senzilla, precària i amb poques seguretats, desplaçant el centre de l'autorealització del melic propi a un punt proper a l'altre. Ens servirà recuperar elements bàsics en tota espiritualitat (...), com l'abnegació i l'ascetisme. Si no és així no serem capaços de suportar el pes dels somnis incomplets i de les utopies no realitzades perquè no són «d'aquest món».

Del testimoni *Sensación de ser invisible*, d'Alberto, militant de la JOC a Madrid.

(...) en el meu cas el meu Equip de Vida de la JOC ha estat una gran ajuda. I els que m'han ajudat a fer una altra lectura de la meua vida, la que en fa el Pare. Perquè als ulls del Pare no hi ha fracassats. (...) Crec que sol no hauria estat capaç d'adonar-me que el fracàs no és meu, sinó que em volen culpar del fracàs d'una societat allunyada (...), antagònica (...) del Regnat de Déu i els seus valors. Del fracàs d'una societat que ens vol convertir en éssers buits, "fisiològics" que, o bé treballen o bé consumeixen ("bèsties de càrrega", paraules de Cardjin), i que renunciem a la nostra espiritualitat (...) on descobrim que no som un treball o un compte corrent, on es produeix la trobada amb l'altre, l'amor, el servei, la veritat... i sobretot on trobem les forces, l'«Esperit», per plantar cara a tot això.

Font bibliogràfica:

Mollà, Darío: *Reflexions sobre "espiritualitat del treball" en temps de precarietat*. Cristianisme i Justícia. Col. Virtual, 8. Barcelona, 2014.

Què podem fer a nivell social i espiritual

Tots els textos socials de l'Església, encara vigents, parteixen de la idea del treball com a *tasca de col·laboració amb Déu creador*, "a imatge i semblança". Aquesta espiritualitat del treball té com a base la realització humana enfront de l'explotació i el benefici.

Algunes propostes:

• **Trencar l'axioma: desocupació = fracàs personal i vital:** No és un absolut. La fi del treball no és la productivitat, sinó la persona. No tenir feina no diu res sobre la vàlua i dignitat personals.

• **La precarietat del teu treball no és la de les teves possibilitats:** esperit de servei, recerca de justícia, disponibilitat..., de cara al sentit com a construcció del Regne de Déu.

• **Utopia i discerniment:** És possible una altra manera de concebre i organitzar l'activitat econòmica. Discerniment per analitzar les actuacions possibles i els irrenunciables.

• **Acompanyament per ajudar les persones a descobrir la seva fortalesa com a do, esperança:** No es pot transmetre esperança sense solidaritat (Hebreus 2,18). Cal "suscitar-la" amb l'exemple i convicció que en les dificultats Déu ens crida.

• **Potenciar "espais" i experiències de trobada, empoderament i ciutadania:** Espais que generin vincles afectius.

Per a reflexionar:

Què és el que considerem irrenunciable de la nostra utopia?

Què hem de potenciar en nosaltres mateixos per ser persones que suscitarem esperança?

Com ajudem les persones, i especialment les que pitjor ho estan passant, perquè descobreixin la seva pròpia fortalesa?